

WWF Ελλάς

Λεμπέση 21
117 43 Αθήνα

Τηλ: 210 3314893
Φαξ: 210 3247578
i.christopoulou@wwf.gr
www.wwf.gr

Αρ. Πρωτ. 47/ 2016

Προς
Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Εθνικός Διάλογος για το Κυνήγι – Άξονας 1 – Απαντήσεις WWF Ελλάς

Δεδομένου του περιορισμένου χρόνου, παρακάτω, παρατίθενται αρχικές απαντήσεις της περιβαλλοντικής οργάνωσης WWF Ελλάς στα ερωτήματα του Άξονα Ι του διαλόγου, ωστόσο επιφυλασσόμαστε για επιπλέον παρατηρήσεις και προτάσεις στη διάρκεια του διαλόγου.

1.- Από το σύνολο των υφισταμένων σήμερα διατάξεων που απαρτίζουν το νομικό και διοικητικό καθεστώς που διέπει τη θήρα, ποιες θεωρείτε ότι χρήζουν άμεσης παρέμβασης και προς ποια κατεύθυνση;

Η θήρα αποτελεί μία από πολλές νόμιμες δραστηριότητες στη φύση. Ως εκ τούτου θα πρέπει, όπως προβλέπει και η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα (Ειδικός Στόχος 5.8), να διασφαλιστεί η συμβατότητά της με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, καθώς δύναται να επιδράσει αρνητικά στον στόχο αυτό.

Το θεσμικό καθεστώς που διέπει τη θήρα πρέπει να εκσυγχρονιστεί. Προς τούτο απαιτείται:

- η ορθή και πλήρης εφαρμογή των εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών δεσμεύσεων της χώρας αναφορικά με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την προστασία ειδών και οικοτόπων. Ειδική έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην πλήρη εφαρμογή των δύο οδηγιών για τη φύση (2009/147/EK για τα άγρια πτηνά και 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους) καθώς και των Συμβάσεων της Βέρνης και της Βόννης.
- η συμμόρφωση της χώρας με τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Επικρατείας.
- η αναγνώριση ότι η θήρα εκτελείται γενικά στην ύπαιθρο, και όχι μόνο σε δάση και δασικές εκτάσεις. Στο πλαίσιο αυτό είναι απαραίτητο η θήρα να εξετάζεται στο ευρύτερο πλαίσιο της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της διατήρησης της βιοποικιλότητας. Ο ν. 3937/2011 ορίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως αρμόδιο φορέα του κράτους για την προστασία της βιοποικιλότητας και την Επιτροπή Φύση 2000 ως «το κεντρικό επιστημονικό γνωμοδοτικό όργανο του Κράτους για το συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων προστασίας της ελληνικής βιοποικιλότητας» (αρθ. 19). Ως εκ τούτου,
  - ο η επικαιροποίηση και κωδικοποίηση της σχετικής με τη θήρα νομοθεσίας σε ένα ενιαίο, σαφές και ξεκάθαρο χωριστό νομοθέτημα είναι απαραίτητη όπως προβλέπει και το Σχέδιο Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα (Δράση 5.8.2). Αντίστοιχα ξεκάθαρο θα πρέπει να είναι και το διοικητικό πλαίσιο ώστε να μπορεί να ελέγχεται το σύνολο του χώρου όπου εκτελείται η θήρα.
  - ο το διοικητικό πλαίσιο και οι αρμόδιες υπηρεσίες και αρχές θα πρέπει να μπορούν να ρυθμίζουν, να παρακολουθούν και να ελέγχουν τη θήρα στο σύνολο του χώρου που εκτελείται λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο πλαίσιο προστασίας και διατήρησης της

ελληνικής φύσης. Οι αρμόδιες υπηρεσίες και αρχές πρέπει να είναι στελεχωμένες με προσωπικό από διαφορετικές επιστημονικές ειδικότητες, όπως βιολόγοι, ορνιθολόγοι, δασολόγοι καθώς και προσωπικό από κοινωνικές και νομικές επιστήμες.

- ο οποιαδήποτε επιπλέον δομή ή Επιτροπή για το κυνήγι θα πρέπει να έχει ως εξειδικευμένο αντικείμενο τη θήρα, να έχει αντιπροσωπευτική συμμετοχή (στελέχη της διοίκησης, πανεπιστημιακούς, εκπροσώπους κυνηγετικών οργανώσεων, εκπροσώπους περιβαλλοντικών οργανώσεων). Για οποιοδήποτε άλλο θέμα προστασίας ή διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος θα πρέπει να απευθύνεται για κατεύθυνση και καθοδήγηση στις αρμόδιες υπηρεσίες και στην Επιτροπή Φύση 2000.
- η ρύθμιση της θήρας θα πρέπει να βασίζεται σε ανοιχτές, διαφανείς, και συμμετοχικές διαδικασίες στις οποίες να μπορούν να συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Κατά προτεραιότητα προτείνονται αλλαγές στα εξής:

- ημερομηνίες λήξης κυνηγετικής περιόδου.** Ο κανόνας στη χώρα μας είναι οι κλιμακωτές ημερομηνίες λήξης της θήρας. Σύμφωνα με το ΔΕΕ, οι κλιμακωτές ημερομηνίες έχουν δύο εγγενή ελαττώματα.

Το πρώτο ελάττωμα είναι ο κίνδυνος της σύγχυσης: «[ω]ς προς ...τον κίνδυνο μερικού αφανισμού που διατρέχουν εμμέσως ορισμένα είδη για τα οποία έληξε ήδη η θήρα λόγω συγχύσεως με τα είδη για τα οποία αυτή εξακολουθεί να επιτρέπεται», η οδηγία 2009/147/ΕΚ, «αποσκοπεί ακριβώς στο να αποφεύγεται τα εν λόγω είδη να εκτίθενται στους κινδύνους μερικού αφανισμού τους λόγω των θηρευτικών δραστηριοτήτων κατά την περίοδο μεταναστεύσεως προς αναζήτηση συντρόφου, προβλέποντας για τα κράτη μέλη την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εμποδίζουν, κατά την ανωτέρω χρονική περίοδο, οποιαδήποτε θηρευτική δραστηριότητα...».¹

Το δεύτερο ελάττωμα είναι η παρενόχληση της υπόλοιπης πανίδας, και ιδίως των αποδημητικών πτηνών: «οποιαδήποτε θηρευτική δραστηριότητα μπορεί να διαταράξει την άγρια πανίδα και σε ορισμένες περιπτώσεις να έχει επιδράσεις στον βαθμό προστασίας των οικείων ειδών ανεξάρτητα από τον αριθμό των τυχαίων θανατώσεων που συνεπάγεται. Πράγματι, η κατά καιρούς εξόντωση μεμονωμένων πτηνών συντηρεί, μεταξύ των θηρευομένων πληθυσμών, μόνιμη κατάσταση συναγερμού με ολέθριες συνέπειες επί πολλαπλών πτυχών που άπτονται των συνθηκών διαβιώσεώς τους. Επιπλέον, οι συνέπειες είναι ιδιαίτερα σοβαρές για τις ομάδες πτηνών που, κατά την περίοδο αποδημίας και διαχειμάσεώς τους, τείνουν ενόψει να αποτελούν σχηματισμούς και να αναπαύονται σε εκτάσεις που είναι συχνά πολύ περιορισμένες ή ακόμη και απομονωμένες. Πράγματι, οι οφειλόμενες στις θηρευτικές δραστηριότητες παρενοχλήσεις τα αναγκάζουν να αφιερώνουν το μεγαλύτερο μέρος της ενεργητικότητάς τους στη μετακίνηση και διαφυγή τους σε βάρος του χρόνου που δαπανούν για την τροφή και ανάπαυσή τους ενόψει της αποδημίας. Οι παρενοχλήσεις αυτές έχουν αρνητικές επιπτώσεις επί των αποθεμάτων ενεργείας κάθε μεμονωμένου πτηνού και επί του συντελεστή θνησιμότητας του συνόλου των συγκεκριμένων πληθυσμών. Η συνέπεια από την οφειλόμενη στη θήρα παρενόχληση των πτηνών άλλων ειδών είναι ιδιαίτερα σημαντική για εκείνα των οποίων η μετανάστευση προς επιστροφή πραγματοποιείται ενωρίτερα.»²

Το ΔΕΕ δέχθηκε ότι οι κλιμακωτές ημερομηνίες μπορούν να είναι αποδεκτές μόνο στην περίπτωση που «το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να προσκομίσει στοιχεία στηριζόμενα σε επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα που προσιδιάζουν σε κάθε ειδική περίπτωση και αποδεικνύοντα ότι τυχόν κλιμάκωση των ημερομηνιών λήξεως της θήρας δεν

¹ Υπόθεση C-435/1992 Association Pour La Protection Des Animaux Sauvages και λοιποί κατά Préfet De Maine-Et-Loire και Préfet De Loire-Atlantique [1994] ECR I-00067, §18.

² Ο.π., υποσημείωση 41, §16-17.

εμποδίζει την πλήρη προστασία των ειδών πτηνών που ενδέχεται να επηρεάζει η εν λόγω κλιμάκωση», και μόνο εφόσον «η ημερομηνία λήξεως καθορίζεται κατά τρόπον ώστε να καθίσταται εφικτή η πλήρης προστασία των πτηνών ενόσω διαρκεί η μετανάστευσή τους προς αναζήτηση συντρόφου».³ Προφανώς, τα είδη που ενδέχεται να επηρεάζονται από την κλιμάκωση μπορεί να είναι θηρεύσιμα ή μη, πτηνά ή όχι.

Προτείνουμε την κατάργηση των κλιμακωτών ημερομηνιών και να οριστεί η 31η Ιανουαρίου ως ημερομηνία λήξης της κυνηγητικής περιόδου για όλα τα είδη.

- **επιστημονική τεκμηρίωση των εκάστοτε ρυθμίσεων.** Οι ρυθμιστικές αποφάσεις καθώς και οι κατάλογοι των θηρεύσιμων ειδών και ο αριθμός κάρπωσης βασίζονται σε μελέτες που δεν έχουν δημοσιευθεί, ή έχουν γίνει αντικείμενο επιστημονικής κριτικής ή αξιολόγησης. Οι περισσότερες από αυτές τις μελέτες δεν είναι δημόσια διαθέσιμες ή προσβάσιμες. Σε κάθε περίπτωση όποια στοιχεία για την κατάσταση των θηρεύσιμων ειδών, που θα πρέπει να είναι δημόσια διαθέσιμα και προσβάσιμα, αποτελούν μόνο ένα υποσύνολο της διαθέσιμης γνώμης για την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας, στο οποίο εντάσσεται η θήρα.

Η θήρα πρέπει να βασίζεται σε επίκαιρα επιστημονικά δεδομένα για τη βιοποικιλότητας της χώρας, ώστε να εκτιμάται συνολικά η επίδραση της θήρας στο φυσικό περιβάλλον της χώρας. Ιδιαίτερα απαιτείται η αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης και των διαθέσιμων στοιχείων που προκύπτουν από προγράμματα παρακολούθησης ειδών, το εθνικό πρόγραμμα εποπτείας, το Κόκκινο Βιβλίο Απειλούμενων Ζώων, τους καταλόγους απειλούμενων ειδών της IUCN καθώς και τα φύλλα πληροφοριών για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000⁴.

Για το λόγο αυτό απαιτείται η άμεση κινητοποίηση των αρμόδιων υπηρεσιών για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ν. 3937/2011 και την υλοποίηση των δράσεων που προβλέπει η Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα και η οργάνωση του εθνικού συστήματος παρακολούθησης, κατ' εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών για τη φύση⁵.

- **ειδικές ρυθμίσεις και απαγορεύσεις**

- Απαιτείται ρητή και σαφής απαγόρευση της θήρας προστατευόμενων ειδών.
- Απαιτούνται ειδικές απαγορεύσεις ή/και ρυθμίσεις που να εξασφαλίζουν την ακεραιότητα των προστατευόμενων περιοχών και τη συμβατότητα της θήρας με τους στόχους προστασίας και διατήρησης της κάθε περιοχής, καθώς και του σχεδίου διαχείρισης.
- Απαιτείται να επανεξεταστούν οι αποστάσεις που αναφέρονται σχετικά με την απαγόρευση θήρας στα όρια οικισμών και γύρω από μεμονωμένες κατοικίες. Εκτός από το κυνήγι, πρέπει να προστατευθούν και άλλες θεμιτές χρήσεις της υπαίθρου, όπως η αναψυχή ή ο παραθερισμός, ο οικοτουρισμός, η πεζοπορία, ορειβασία, κοκ. Θα πρέπει επίσης, δεδομένης της διαδεδομένης εκτός σχεδίου δόμησης, να εξεταστεί κατά πόσο μία απόσταση 150 μέτρων από οικία ή εγκατάσταση εγγυάται την ασφάλεια όσων τη χρησιμοποιούν. Προτείνεται η σημαντική αύξηση των αποστάσεων αυτών.
- Απαγόρευση θήρας μετά από πυρκαγιές σε καμένες εκτάσεις, σε άκαυτες νησίδες και γειτονικές περιοχές ώστε να εξασφαλιστεί η ανάκαμψη της πανίδας, η οποία επηρεάζεται από τις πυρκαγιές και χρησιμοποιεί τις περιοχές αυτές ως καταφύγιο.⁶

- **ρυθμιστική απόφαση για το κυνήγι:** Προτείνεται η κατάργηση των ετήσιων ρυθμιστικών αποφάσεων για το κυνήγι και αντικατάσταση τους με πενταετή ρυθμιστική

³ Ο.π., υποσημείωση 41, §22, §27.

⁴ ΑΠΟΦΑΣΗ 97/266/ΕΚ.

⁵ Πρβλ. 11, 17, 18§1 ΟΔΗΓΙΑΣ 92/43 · 10§1 και Παράρτημα V ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/147.

⁶ Σφενδουράκης, Σ. (επιμ). 2010. Παρακολούθηση ανάκαμψης βιοποικιλότητας σε καμένες δασικές περιοχές από άκαυτες νησίδες. Πρόγραμμα «Το Μέλλον των Δασών», WWF Ελλάς. <http://www.wwf.gr/images/pdfs/Sfendourakis.pdf>

απόφαση που θα λαμβάνει υπόψη όλα τα παραπάνω. Τυχόν ανάγκη για τροποποίηση ή προσθήκη είναι δυνατή με έκδοση σχετικής τροποποιητικής απόφασης.

2.- Ποια θεωρείτε ότι είναι τα κυριότερα προβλήματα που αφορούν στο υφιστάμενο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Κ.Σ., Κ.Ο. και Κ.Σ.Ε. και ποιες προτείνετε ως άμεσες παρεμβάσεις για την επίλυση τους.

4.-Θεωρείτε ότι το πλαίσιο των αναγνωρισμένων και συνεργαζόμενων με το Υπουργείο Κυνηγετικών Οργανώσεων (Κ.Ο.) είναι πλήρες και εξασφαλίζεται ο σκοπός για τον οποίο υφίστανται αυτές οι Κ.Ο.; Αν όχι, ποια λειτουργική δομή προτείνετε να ακολουθήσει η πολιτεία;

Οι κυνηγητικοί σύλλογοι, οργανώσεις και ομοσπονδίες καθώς και η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδας διέπονται σήμερα από ένα ειδικό καθεστώς. Καθώς ωστόσο είναι σωματεία (ΝΠΙΔ) θα πρέπει να διέπονται από τον Αστικό Κώδικα και να λειτουργούν με βάση τις αρχές της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Για το θέμα της διαχείρισης των πόρων και τη θηροφυλακή θα επανέλθουμε στους σχετικούς άξονες του διαλόγου.

3.-Υπάρχουν προβλήματα ή παραλείψεις που σχετίζονται με την έκδοση των αδειών θήρας; Αν ναι, ποια είναι αυτά και τι προτείνετε να αλλάξει ως προς το ισχύον πλαίσιο.

Το σύστημα έκδοσης άδειας προϋποθέτει:

- ενιαίο, οργανωμένο και πιστοποιημένο σύστημα υποχρεωτικής εκπαίδευσης (βλ. ερώτηση 6)
- έλεγχο υλοποίησης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πριν την έκδοση άδειας
- αδιάβλητο σύστημα εξέτασης
- διαρκές πρόγραμμα επιμόρφωσης και διαρκούς εκπαίδευσης
- τακτική αξιολόγηση
- σύστημα κυρώσεων και ποινών που να αποτρέπει αποτελεσματικά την λαθροθηρία.

Πριν την έκδοση της πρώτης άδειας αλλά και στη συνέχεια σε τακτικά διαστήματα θα πρέπει να πραγματοποιούνται επιπλέον έλεγχοι και ειδικότερα:

- έλεγχος πολλαπλών αδειών από έναν κυνηγό
- έλεγχος ποινικού μητρώου για σχετικά αδικήματα και εκκρεμείς υποθέσεις
- πραγματοποίηση ειδικών ψυχομετρικών τεστ, πριν την έκδοση της πρώτης άδειας και στη συνέχεια κάθε 10 χρόνια.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες και αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα εκτέλεσης των παραπάνω ελέγχων.

Απαιτείται η σύνδεση της οπλοκατοχής με την κυνηγετική άδεια.

Το κόστος έκδοσης της άδειας θα πρέπει να διαφοροποιείται σημαντικά και ανάλογα με τον τύπο άδειας (περιφερειακή και γενική – εθνικής επικράτειας).

5.-Θεωρείτε ότι υπάρχουν κενά στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη θήρα των τριχωτών και πτερωτών θηραμάτων; Αν ναι, ποια είναι αυτά και ποιες αλλαγές προτείνετε;

Σε συνέχεια της απάντησης στην ερώτηση 1.

Σημείωση: θεωρούμε άστοχη την αναφορά και διαφοροποίηση μεταξύ «τριχωτών» και «πτερωτών» θηραμάτων, η διαφοροποίηση θα πρέπει να αφορά τη θήρα πτηνών και θηλαστικών.

Το Σχέδιο Δράσης της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα προβλέπει την Εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης της θηραματοπονίας (Δράση 5.8.3). Η συγκεκριμένη δράση θα πρέπει να τεθεί σε προτεραιότητα, αν και πιθανά θα ήταν πιο κατάλληλος τίτλος το «Σχέδιο Δράσης για τη θήρα» το οποίο θα πρέπει να βασίζεται σε δημόσια προσβάσιμη επιστημονική τεκμηρίωση.

Βασικά στοιχεία αυτού σχεδίου θα πρέπει να είναι:

- μελέτη βάσης σχετικά με την επίδραση της θήρας κατά προτεραιότητα σε προστατευόμενα είδη (βλ. ΣτΕ 2726/211, Σκ. 10η) ή και σε είδη που περιλαμβάνονται σε κατηγορία κινδύνου (Κόκκινοι Κατάλογοι, Κόκκινο Βιβλίο), θηρεύσιμα είδη, σε προστατευόμενες περιοχές ή άλλες περιοχές προστασίας, π.χ. αρχαιολογικοί χώροι) ή άλλες περιοχές, π.χ. τουριστικές περιοχές, κοκ, αλλά και τις σωρευτικές επιπτώσεις με άλλες δραστηριότητες όπως δόμηση, τουρισμός, κοκ.
- επικαιροποίηση του καταλόγου θηρεύσιμων ειδών.
- Αξιολόγηση, επικαιροποίηση, και, αν κριθεί απαραίτητο, ίδρυση Ελεγχόμενων Κυνηγητικών Περιοχών, με την προϋπόθεση της επανεξέτασης του θεσμικού πλαισίου που τις διέπει και την αυστηρή επιτήρηση τους.

Μέχρι την ολοκλήρωση των παραπάνω, η ρύθμιση της θήρας θα πρέπει να βασιστεί στα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα, όπως οι Κόκκινοι Κατάλογοι και το Κόκκινο Βιβλίο, τα δεδομένα του προγράμματος εποπτείας, δεδομένα από άλλα προγράμματα παρακολούθησης ειδών και περιοχών, κοκ.

6.- Εκπαίδευση κυνηγών. Αλλαγή τρόπου εξέτασης των υποψηφίων κυνηγών. Προτάσεις.

Η εξέταση των κυνηγών θα πρέπει να βασίζεται σε ένα ενιαίο, οργανωμένο και πιστοποιημένο σύστημα υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση θα πρέπει να περιλαμβάνει θεωρητικό σκέλος, σχετικά με το φυσικό περιβάλλον, τη ζωολογία, την οικολογία, τη νομοθεσία περί θήρας, προστασίας της βιοποικιλότητας, προστασία μη θηρεύσιμων ειδών, υποχρεώσεις που αφορούν σε δεσποζόμενα ζώα, κοκ, καθώς και πρακτικό σκέλος αναφορικά με τη χρήση όπλου, τη σκοποβολή, την αναγνώριση ειδών, μέτρα ασφάλειας του κυνηγού και του χώρου κοκ.

Επιπλέον απαιτείται ένα συνεχιζόμενο πρόγραμμα επιμόρφωσης και διαρκούς εκπαίδευσης.

7. Οποιοδήποτε άλλο θέμα στο πλαίσιο του άξονα I.